

Carmen Luca, Camelia Vlad, Cristina Scurtu

Teste rezolvate pentru reușita la examenul de titularizare în **ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR**

- ✓ Limba și literatura română
- ✓ Metodica predării limbii și literaturii române
- ✓ Elemente de pedagogie școlară

Cuprins

	Teste (pag.)	Rezolvări (pag.)
Sugestii de rezolvări		
Testul nr. 1	9	53
Literatură: Povestea lui Harap-Alb, de Ion Creangă – evoluția relației dintre două personaje		
Metodică CLR/LLR: Participarea la interacțiuni pentru găsirea de soluții la probleme		
Elemente de pedagogie: Eseu despre eficiența procesului de învățământ		
Testul nr. 2	12	59
Literatură: Hanul Ancuței, de Mihail Sadoveanu – particularitățile unei povestiri		
Metodică CLR/LLR: Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute		
Elemente de pedagogie: Eseu despre importanța predării, ca ofertă de experiență de învățare		
Testul nr. 3	15	66
Literatură: Moara cu noroc, de Ioan Slavici – particularitățile de construcție ale unui personaj		
Metodică CLR/LLR: Transmiterea unor informații referitoare la sine și la universul apropiat, prin mesaje scurte		
Elemente de pedagogie: Eseu despre predare – ca activitate de organizare și conducere a situațiilor de învățare		
Testul nr. 4	18	72
Literatură: Ion, de Liviu Rebreanu – particularitățile de construcție ale unui personaj		
Metodică CLR/LLR: Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare		
Elemente de pedagogie: Eseu despre taxonomia finalităților educației, gândită pentru buna funcționare a procesului de învățământ		
Testul nr. 5	21	79
Literatură: Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război, de Camil Petrescu – evoluția relației dintre două personaje		
Metodică CLR/LLR: Identificarea mesajului unui scurt text ce prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare		
Elemente de pedagogie: Eseu despre operaționalizarea obiectivelor educaționale, privită ca proces metodologic instrucțional fundamental		

Testul nr. 6	24	85
Literatură: Enigma Otiliei, de George Călinescu – particularitățile de construcție ale romanului		
Metodică CLR/LLR: Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână		
Elemente de pedagogie: Eseu despre procesul de învățământ		
Testul nr. 7	27	91
Literatură: Enigma Otiliei, de George Călinescu – particularitățile de construcție ale unui personaj		
Metodică CLR/LLR: Formularea unor enunțuri proprii în situații concrete de comunicare		
Elemente de pedagogie: Eseu despre situația de învățare		
Testul nr. 8	29	98
Literatură: Enigma Otiliei, de George Călinescu – evoluția relației dintre două personaje		
Metodică CLR/LLR: Exprimarea expresivă a ideilor în contexte familiare, manifestând încredere în sine și interes		
Elemente de pedagogie: Eseu despre învățarea școlară		
Testul nr. 9	32	104
Literatură: Mihai Eminescu – particularitățile de realizare a structurii discursului poetic		
Metodică CLR/LLR: Redactarea unor mesaje simple, cu respectarea convențiilor de bază		
Elemente de pedagogie: Eseu despre evaluarea didactică		
Testul nr. 10	34	110
Literatură: George Bacovia – particularitățile de realizare a structurii discursului poetic		
Metodică CLR/LLR: Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text informativ/literar accesibil		
Elemente de pedagogie: Eseu despre proiectarea didactică a activităților instructiv-educative în învățământul primar		
Testul nr. 11	37	116
Literatură: Lucian Blaga – particularitățile de realizare a structurii discursului poetic		
Metodică CLR/LLR: Adaptarea vorbirii la diferite situații de comunicare în funcție de partenerul de dialog		
Elemente de pedagogie: Eseu despre lecție și învățarea școlară		
Testul nr. 12	40	123
Literatură: Tudor Arghezi – particularitățile de realizare a structurii discursului poetic		
Metodică CLR/LLR: Aprecierea valorii cărților		
Elemente de pedagogie: Eseu despre Curriculumul diferențiat și personalizat		
Testul nr. 13	43	129
Literatură: Nichita Stănescu – particularitățile de realizare a structurii discursului poetic		
Metodică CLR/LLR: Sesizarea abaterilor din mesajele audiate în vederea corectării acestora		

Elemente de pedagogie: Eseu despre proiectarea lecției

Testul nr. 14 ..... **45** **135**

Literatură: Iona, de Marin Sorescu – particularitățile de construcție ale unui text dramatic studiat

Metodică CLR/LLR: Receptarea de mesaje scrise în diverse contexte de comunicare

Elemente de pedagogie: Eseu despre legătura dintre noile tehnologii și instruire

Testul nr. 15 ..... **48** **141**

Literatură: O scrisoare pierdută. de I.L. Caragiale – evoluția relației dintre două personaje

Metodică CLR/LLR: Manifestarea interesului pentru lectura literară și de informare

Elemente de pedagogie: Eseu despre taxonomia lui Bloom și evaluarea

TESTE

Testul nr. 1

Limba și literatura română (30 de puncte)

1. Se dă textul:

În curând (Ilie Moromete) ieși din sat și urcă dealul. La câmp înfățișarea sa se schimbă, capătă iarăși acea liniște posomorâtă și închisă pe care o avusese când pornise din curte. Merse o vreme pe întinderea netedă a izlazului, apoi intră pe drumurile de plan, printre porumburi și miriști și se opri în sfârșit în dreptul unei pietre de hotar. Ajunsesse la lotul său de pământ.

Moromete se așeză pe piatra albă de hotar și își luă capul în mâini. Era cu desăvârșire singur. Dacă n-ar fi fost liniștea miriștilor sau urmele roților de căruță, uscate adânc în pământul drumurilor, care arătau că pe aici au fost oameni, s-ar fi zis că porumburile au crescut singure, că au fost părăsite, că nimeni n-o să mai calce vreodată pe aici și că doar el a rămas ca un martor al unei lumi ciudate care a pierit.

Moromete însă era departe de a fi rupt de lume și venise aici tocmai pentru că se simțea îngropat în ea până la gât și vroia să scape. Înțelegea că se uneltise împotriva lui și el nu știuse – timpul pe care îl crezuse răbdător și lumea pe care o crezuse prietenă și plină de daruri ascuseseră de fapt o capcană (fălfâierea înceată a amenințărilor, întinderea lor de-a lungul anilor și de aici credința în fărâmițarea și dispariția lor) – iar lumea, trăind în orbire și nepăsare, îi sălbăticecise copiii și îi asmuțise împotriva lui.

(Marin Preda, *Moromeții*)

Scrieți, pe foaia de concurs, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- Transcrieți, din fragmentul dat, un cuvânt care conține un diftong.
- Scrieți câte un antonim contextual pentru fiecare dintre următoarele cuvinte din textul dat: *posomorâtă, prietenă*.
- Formulați câte o propoziție în care cuvintele *singur* și, respectiv, *lui* din textul dat să aibă altă valoare morfologică.
- Indicați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul dat: *Ajunsesse la lotul său de pământ*.
- Transcrieți o propoziție subordonată din fragmentul dat, din prima parte a textului, precizând, totodată, ce fel de propoziție subordonată este.
- Alcătuți o frază în care pronumele relativ *care* să introducă o propoziție subordonată subiectivă.
- Menționați rolul utilizării cratimei în structura: *n-o*.
- Explicați, într-un text de 3-5 rânduri, semnificația enunțului: *Moromete însă era departe de a fi rupt de lume și venise aici tocmai pentru că se simțea îngropat în ea până la gât și vroia să scape*.

2. Redactați un eseu de minimum 500 de cuvinte în care să prezentați evoluția relației dintre două personaje din basmul cult *Povestea lui Harap-Alb*, de Ion Creangă.

În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea a trei concepte operaționale de construcție a discursului narativ din basmul cult selectat, semnificative pentru tipologia personajelor alese (de exemplu: acțiune, temă, momentele subiectului, incipit, final, repere spațiale, repere temporale);

- evidențierea relației dintre cele două personaje, prin raportare la conflictul/conflictele din basmul cult dat;
- prezentarea a două secvențe/episoade semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**. Pentru redactarea eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină, lizibilitate* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 500 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (20 de puncte)

Următoarea secvență face parte din Programa școlară pentru disciplina *Limba și literatura română* – clasa a III-a (OMEN nr. 5003/2014):

Competența specifică

2.4. Participarea la interacțiuni pentru găsirea de soluții la probleme

Exemple de activități de învățare:

- dezvoltarea de proiecte interdisciplinare la clasă, în școală sau în comunitate, în cadrul unui grup mic;
- organizarea unui eveniment (o serbare, o expoziție cu afișe realizate în urma lecturilor).

Conținuturi

Funcții ale limbii:

- descrierea de obiecte sau ființe din universul imediat;
- relatarea unei acțiuni/întâmplări cunoscute trăite, vizionate, citite;
- oferirea de informații despre universul apropiat;
- solicitarea de informații despre universul apropiat;
- prezentarea de persoane/cărți/activități;
- inițierea unui schimb verbal.

Cerință

Prezentați valențele formative ale activității didactice organizate pe grupe, utilă în formarea/dezvoltarea competenței specifice din secvența dată. Dedesubt sunt date reperele necesare:

- Descrieți modul de integrare a activității pe grupe pentru secvența dată.
- Numiți trei forme de organizare a activității didactice, altele decât activitatea pe grupe.
- Menționați două metode de instruire utilizate pentru formarea/dezvoltarea competenței specifice din secvența dată.

SUGESTII DE REZOLVĂRI

Testul nr. 1

Limba și literatura română (30 de puncte)

1.

a) *lumea*

b) posomorâtă ≠ veselă; prietenă ≠ inamică

c) Lucrează mai mult *singur*: (adverb) Haina *lui* are o culoare țipătoare. (adjectiv pronominal)

d) ajunsese = predicat verbal; de pământ = atribut substantival

e) *pe care o avusesse* = propoziție subordonată atributivă

f) Nu se știe/*care ajunge primul la finiș*.

g) Cratima marchează pronunțarea apropiată a două cuvinte cu valori morfologice diferite: adverbul de negație *nu* și auxiliarul popular *o* (va) al verbului la viitor *n-o să mai calce*.

h) Fragmentul citat face referire la greutățile existențiale pe care le întâmpină protagonistul, aflat într-o situație de criză, care este alimentată de conflictele din familie. Ilie Moromete se simte apăsător atât de greutățile familiale, cât și de perspectiva sumbră de a dispărea ca exponent al clasei sociale a țărănimii tradiționale de pe scena istoriei.

2. Redactați un eseu de minimum 500 de cuvinte în care să prezentați *evoluția relației dintre două personaje* din basmul cult *Povestea lui Harap-Alb*, de Ion Creangă.

În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea a trei concepte operaționale de construcție a discursului narativ din basmul cult selectat, semnificative pentru tipologia personajelor alese (de exemplu: acțiune, temă, momentele subiectului, incipit, final, repere spațiale, repere temporale);

– evidențierea relației dintre cele două personaje, prin raportare la conflictul/conflictele din basmul cult dat;

– prezentarea a două secvențe/episoade semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje.

Basmul *Povestea lui Harap-Alb* este considerat cea mai reușită creație de inspirație fantastică a lui Ion Creangă, fiind văzut de O. Bârlea drept: „cel mai frumos basm al lui Creangă și din întreaga noastră literatură”.

Basmul *Povestea lui Harap-Alb* a fost publicat în revista *Convorbiri literare*, în august 1877. Basmul este o operă epică în proză care dezvoltă tema luptei dintre bine și rău, la care iau parte personaje simbolice sau care au trăsături fantastice, supranaturale. Creația are un rol didactic și moralizator.

Conținutul operei lui Ion Creangă dezvoltă mai multe teme, tema principală este lupta dintre bine și rău iar tema secundară este aceea a maturizării eroului, textul devenind, prin relatarea aventurilor eroului, care se pregătește să devină împărat, un Bildungsroman. Cele două personaje principale sunt, totodată, protagonist și antagonist și ele dau viață principiilor etice antagonice din basm, binele și răul. Rolul Spânului este complex în basmul lui Creangă, el fiind imaginea răului necesar, erijându-se într-un fel de pedagog sever, care îl supune pe mezinul craiului la probe dificile, destinate să-l călească și să-l

formeze pentru rolul de împărat. Conflictul principal al basmului, de ordin exterior, se desfășoară între Spân și Harap-Alb. Protagonistul duce, în același timp, o luptă interioară, cu sine, pe parcursul drumului, conflict latent care îl va conduce de la statutul de novice la cel dorit, de candidat pentru împărăție.

Deși cele două personaje se suprapun pe categoriile etice obișnuite din basm, ele reproduc structuri caracteriale mai apropiate de realitatea umană, întrucât, Harap-Alb nu este o întruchipare absolută a binelui, având defecte și slăbiciuni omenești, iar Spânul prezintă și o trăsătură pozitivă, fiind maestrul spiritual, cu rol benefic în evoluția lui Harap-Alb.

Acesta din urmă este un personaj rotund, tridimensional, surprins în evoluție pe parcursul acțiunii, în timp ce Spânul este un personaj plat și care nu-și modifică statutul social pe parcursul textului.

Mijloacele de caracterizare utilizate în construcția celor două personaje sunt de tip direct, prin intervențiile naratoriale în text sau prin observațiile celorlalți actanți. Caracterizarea indirectă domină discursul naratorial și se dovedește utilă în construirea portretului complex al protagonistului. Indirect, Harap-Alb este analizat prin intermediul faptelor, gesturilor, atitudinilor sale și prin intermediul interacțiunii cu celelalte personaje.

Basmul prezintă drumul spiritual al protagonistului. Profund umanizat, portretul lui Harap-Alb este alcătuit din lumini și umbre, din calități și defecte. La începutul acțiunii, defectele sale morale sunt mai numeroase, prevalând asupra calităților. La finalul basmului, termenii acestei proporții se inversează. La început, Harap-Alb este naiv și impulsiv, are reacții necugetate, este agresiv și se sperie ușor. Ceea ce îl salvează, ab initio, este mărinimia pe care o arată bătrânei cerșetoare și voința de a dovedi că este mai curajos decât frații săi.

Traversarea probelor, din ce în ce mai grele, pe măsură ce protagonistul avansează în povestea proprie, îi aduce calitățile necesare dobândirii statutului de moștenitor de drept al unchiului său și de împărat. O dovadă a maturizării sale se observă în momentul în care se împrietenește cu cele cinci ființe supranaturale, intuind că-i vor fi de ajutor. Tânărul percepe la nivel profund oamenii și lucrurile, trecând de înfățișarea lor grotescă.

Relația dintre protagonist și antagonist începe în momentul în care fiul craiului, „boboc de felul lui” se rătăcește în pădurea-labirint. Episodul semnificativ pentru sublinierea relației dintre cei doi este momentul fântâniei. Mezinul craiului acceptă tovarășia Spânului, pentru a ieși din pădure, dar este păcălit, când coboară în fântână. Această descindere este simbolică, pentru că tânărul intră ca un fecior de crai anonim și iese cu numele oferit de Spân, Harap-Alb, nume care nu mai subliniază o identitate, ci denumește statutul celui care acceptă de bunăvoie, ca o condiție intrinsecă a învățării, rolul social de novice. Eroul acceptă, bănuind, asemenea omului simplu, din popor, că și „răul este bun la ceva”. Jurământul din fântână conține și condiția eliberării, care înseamnă sfârșitul inițierii.

În finalul basmului se pune capăt relației dintre cei doi, Spânul îl omoară pe Harap-Alb, pentru vina de a fi încălcat jurământul; Spânul, la rândul lui, este ucis de calul lui Harap-Alb, ca semn că inițierea s-a încheiat. Fata îl învie pe Harap-Alb, care își primește, după acest lung și greu drum al inițierii, răsplătă promisă: împărăția și pe fată iubită.

Întreaga călătorie întreprinsă de Harap-Alb este un drum al evoluției interioare, al maturizării; în această odisee a eroului, rolul precumpănitor îl deține Spânul care-l supune la probe grele, provocându-l să-și depășească limitele. Caracterul de basm cult și de Bildungsroman este vizibil prin complexitatea relației dintre cei doi protagoniști.

Înainte de a pleca la examen, amintește-ți:***Povestea lui Harap-Alb***, de Ion Creangă

- **specie literară:** basm cult
- **tema:** confruntarea binelui cu răul, încheiată cu victoria binelui (de inspirație folclorică)
- **motive literare:** împăratul fără urmaș, superioritatea mezinului, probele (de inspirație folclorică)
- **personaje:** Harap-Alb, Spânul, calul, Gerilă, Flămânzilă, Setilă, Sfânta Duminică, fata împăratului Roș

Momentele subiectului:

Expozițiunea – introducerea în lumea miraculoasă a basmului

Intriga – primirea scrisorii cu cererea unui urmaș la tron

Desfășurarea acțiunii – succesiunea evenimentelor și parcurgerea probelor

Punctul culminant – demascarea Spânului și dezlegarea de jurământ

Deznodământul – căsătoria lui Harap-Alb și obținerea tronului

Folosește informații despre text din eseu și fii original(ă)!

Abordează cerințele în funcție de punctajul din barem!

Mult succes!

Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (20 de puncte)

Prezentați valențele formative ale activității didactice organizate pe grupe, utilă în formarea/dezvoltarea competenței specifice din secvența dată. Dedesubt sunt date reperele necesare:

a) Descrieți modul de integrare a activității pe grupe pentru secvența dată.

Împărțiți în patru grupe, elevii povestesc despre evenimente petrecute în propriile familii, cu diverse ocazii speciale. Ei dau detalii despre momentele trăite în acele împrejurări. Cu aportul învățătorului, copiii încep și mențin schimburi verbale tematice. De-a lungul conversației purtate în fiecare grup, elevii aduc în discuție persoanele dragi alături de care au desfășurat anumite activități, cele care, venind în vizită, le-au povestit întâmplări din filme ori din cărțile citite în copilărie, cele care le-au descris înfățișarea orașului/cartierului/satului/uliței (așa cum era cu câteva decenii în urmă) și cele care le-au depănat amintiri frumoase din anii de școală. La final, învățătorul spune motivele pentru care oricărui eveniment din viața privată trebuie să îi acordăm mereu atenția cuvenită. În baza concluziilor formulate frontal, două grupe întocmesc planul necesar pentru organizarea unei serbări școlare, iar celelalte două realizează un afiș de folosit în același context educațional. Ideea centrală privește asemănarea găsită între viața unui fluture și durata unui eveniment personal

ori a unui moment care, datorită povestirii de calitate, i-a marcat într-un fel sau altul. Pe axa timpului, fiecare punct culminant poate fi la fel de scurt și la fel de intens precum viața unui fluture.

b) Numiți trei forme de organizare a activității didactice, altele decât activitatea pe grupe.

În faza preliminară, activitatea instructiv-educativă s-ar putea derula în felul următor: După anunțarea obiectivelor operaționale, învățătorul le cere micilor școlari să se gândească la două-trei evenimente semnificative din viețile personale sau la unele povestiri auzite în medii informale. Acele povestiri fie le-au influențat opiniile, fie le-au generat emoții, fie i-au amuzat ș.a.m.d. După momentul de reflecție, individual, copiii își notează pe fișe ideile care, ulterior, vor fi prezentate în grupele ce se vor forma. Atunci când sarcina privind notițele este îndeplinită, ei fac schimb de fișe pentru a-și exprima părerile despre ideile scrise. Aprecierile făcute reciproc pot aduce plusuri de valoare muncii depuse în comun, în secvența următoare. E ceea ce numim evaluare încrucișată/interevaluare. Iar mai apoi, în perechi, ei își oferă câteva sugestii în privința posibilelor desene în care se pot transforma relatările conforme cu cerințele didactice.

c) Menționați două metode de instruire utilizate pentru formarea/dezvoltarea competenței specifice din secvența dată.

Metode de instruire potrivite pot fi acestea două: povestirea și exercițiul (planul de idei). Povestirea este optimă pentru a da curs: descrierilor de persoane din cercul de viață restrâns (alături de care s-au consumat momente rare), oferirii/solicitării de informații despre universul apropiat sau relatării unor întâmplări trăite/vizionate/citite de sine ori ale unora trăite/văzute/lecturate de oameni cunoscuți. Iar exercițiul constând în realizarea planului de idei privește organizarea serbării și a schiței afișului de rigoare. Ambele necesită atenția maximă a elevilor, gândirea, capacitatea de a recepta/rede mesaje, abilitatea de a ordona procedeele de lucru, spontaneitatea și creativitatea dovedite în capacitatea de a găsi soluții/idei unanim acceptate ș.a.m.d. Succint, ambele necesită tot ceea ce înseamnă efort intelectual susținut, absolut indispensabil pentru atingerea scopului: postarea afișului care anunță desfășurarea serbării. Tot ambele metode pregătesc elevii pentru situații reale de viață; de exemplu, organizarea de evenimente festive importante fie în plan personal, fie în plan profesional.

d) Precizați două mijloace didactice/suporturi tehnice de instruire, specificând rolul lor în formarea sau în dezvoltarea competenței specifice din secvența dată.

Suporturile tehnice instructive, alese având în vedere scopul derivat din competența specifică 2.4., sunt acestea: videoproiectorul și telefonul inteligent. Prin intermediul videoproiectorului, școlarii urmăresc înregistrarea unei serbări asemănătoare cu cea care este în mintea lor; serbarea aceea e o bună practică de luat în seamă. Iar cu ajutorul telefonului inteligent, folosind aplicații specializate de design digital, ei văd șabloanele unor afișe care se apropie de preferințele lor. Odată familiarizați cu respectivele aplicații, pot crea ei înșiși forma finală a afișului dorit.

În interesul formării/dezvoltării competenței în cauză, rolul amândurora este să faciliteze demersul didactic. Drumul spre scop se scurtează, fiindcă: itemii sunt mai inteligibili, sarcinile sunt mai ușor de îndeplinit, preocuparea pentru realizarea lor crește de vreme ce sunt puse la dispoziție instrumente moderne, se încurajează digitalizarea procesului de învățământ într-o anumită proporție.

e) Argumentați necesitatea corelării activității pe grupe cu celelalte forme de organizare a activității didactice în vederea formării/dezvoltării competenței specifice din secvența dată.

Argumentăm astfel necesitatea folosirii combinate a formelor de organizare a efectivului clasei:

Prin combinare, elevii experimentează și alte moduri organizatorice în afară de cel mai des întâlnit: frontal. În cazul de față, înainte de a grupa elevii în virtutea scopului lecției curente, considerăm că este constructivă maniera de lucru în formele sugerate la litera B: individual, într-un trio constituit în interes interevaluativ, în perechi; individual pentru a favoriza adunarea gândurilor/amintirilor de transpus în propoziții conforme cu fiecare item; într-un trio bazat pe evaluare încrucișată pentru a-i obișnui cu ascultarea opiniilor colegilor spuse despre calitatea conținuturilor din fișe și cu faptul de a le accepta recomandările sau de a căuta împreună cea mai bună abordare a temei cerute; în perechi pentru a-i familiariza cu faptul de a schimba păreri despre o posibilă idee de lucru independent – de pus în aplicare acasă – ori de a căuta împreună idei interesante.

Dacă există înțelegere și eficiență la nivel micro, atunci, cu certitudine, ambele atribute vor exista și la nivel macro. Încurajăm trecerea graduală spre munca în grup (mediu sau mare). În acest mod, pe de o parte, micii școlari își (re)descoperă stilul de învățare, își măsoară ritmul de lucru și potențialul (per total), își apreciază disponibilitatea/capacitatea de a coopera.

În concluzie, experimentând mai multe moduri de organizare de-a lungul activității, îndeosebi de la vârsta la care sunt în plină formare, elevii ajung adulți de regăsit în categoria celor ce pot fi buni colegi – la locurile de muncă – și buni colaboratori în breslele pentru care vor opta. Prin urmare, ei se formează din vreme în spiritul cooperării, competență a secolului XXI.

Elemente de pedagogie școlară (15 puncte)

Redactați un text de aproximativ o pagină cu privire la **eficiența procesului de învățământ**.

Prin *proces de învățământ* înțelegem activitatea didactică minuțios pregătită de profesor, în virtutea căreia instruieste, evaluează și formează elevul sub toate aspectele. Activitatea decurge în temeiul unei proiectări structurate în concordanță cu rigorile documentelor curriculare, cu cerințele psihopedagogice și didactice, respectiv cu managementul clasei. Totodată, activitatea decurge și în deplină concordanță cu specificul învățământului primar. Aici, îl privim din două perspective complementare: a stadiului de dezvoltare a inteligenței micului școlar – operațional concret – și a competenței de a învăța să înveți și, implicit, să devii. Prima perspectivă este reflecția principiului accesibilității, iar a doua este prelungirea domeniului parcurs în preșcolaritate, denumit *capacități și atitudini în învățare*. Acesta din urmă este deosebit de important pentru reușita actului educațional-formativ, caracterizat de eficiență maximă.

În cele ce urmează trecem în revistă factorii de mediu și condițiile inerente ce influențează procesul în discuție. Garantat, raportul de cauzalitate determină (in)eficiența activității instructiv-formative. Ne oprim asupra curriculumului ascuns, bogat în experiențe de învățare informală. Cu titlul de exemplu, luăm trei factori: conduita profesorului per ansamblu (oglundită în ethosul școlii), influențele părinților (beneficiari indirecti ai ofertei curriculare), cultura și civilizația comunității locale. Cumulate, efectele lor redau calitatea vieții școlare. Cu alte cuvinte, pozitivitatea/negativitatea este consecința cumulului de factori ce gravitează în jurul comunității școlare.

Ne reține atenția ultimul factor, parte din mediul extern. (In)direct, acesta exercită influențe asupra vieții școlii. Exercițarea influenței se realizează în condiții interne sau externe, determinate de factori intrinseci ori extrinseci. În altă ordine de idei, comunitatea școlară își trăiește viața în lumina factorilor dezvoltatori ori în umbra celor negativi. Prin urmare, intensitatea luminii/umbrei este egală cu forța a doi factori puternici: mediu și ereditate. Concret vorbind, într-o zonă economic defavorizată există o probabilitate mai mare de a întâlni frecvent subiecți cu comportamente deviate și cu grave tulburări de învățare, proveniți din familii cu educație precară, inactive sau implicate în activități desfășurate în afara legii ori la limita ei. În atari circumstanțe, putem vedea efectele nefaste ale factorului *ereditate*. În comunitatea școlară, grupurile de învățare pot fi realmente nefavorabil afectate. E imperios necesar să se acționeze pentru a preîntâmpina/combate acțiunile/fenomenele perturbante. De exemplu, consilierul educativ poate convoca întrunirea decidenților în scopul luării măsurilor ce reduc impactul distructiv. În caz contrar, faptul în sine va deteriora calitatea actului educațional.

Conchidem astfel că profesorului îi stă în putere să gestioneze situațiile de învățare în așa fel încât gradul lor de eficiență să atingă zilnic pragul maximal. Atingerea gradului pe termen scurt determină și atingerea lui pe termen lung – chiar și pe fondul curriculumului ascuns. De aceea profesorul trebuie să dea constant dovadă de măiestrie și de voință, în beneficiul grupului său de învățare și, bineînțeles, al comunității lui școlare aparținătoare.

Gândind la valențele formative ale curriculumului ascuns și acționând în consecință, profesorul înțărăște spiritul uniunii în propria clasă. Pe scurt, el ajunge să reducă simțitor numărul momentelor de criză și să elimine, treptat, factorii care le generează. Situațiile tensionate apărute frecvent pe verticală și pe orizontală sunt, drept vorbind, oportunități de învățare pentru toți actorii actului (non)educațional. Din acest considerent calitatea de manager a profesorului trebuie privită cu mult interes, știind că el acționează pentru a-și eficientiza colectivul de elevi și proiectul didactic. Prin definiție, aceasta comportă multiple roluri de jucat (aproape) instantaneu și întotdeauna impecabil. Tema ne determină să aprofundăm și conceptul de *sintalitate*, în paralel cu sintagmele *diagnoza clasei*, *dinamica grupului* și *învățare socială*. Rațiunea e de a le valoriza puterea în beneficiul tuturor. Astfel, negreșit, trecem prin dimensiunile managementului clasei: socio-culturală, psihologică și ergonomică.